

УДК 004.4:378.22:63

О.В. Ткаченко
м. Біла Церква, Україна

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ – ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МАГІСТРА-АГРАРІЯ

Постановка проблеми. В умовах переходу до ринкової економіки перед навчальними закладами стоїть питання про підготовку фахівців, здатних брати участь у виробництві продукції, конкурентоспроможної на світовому ринку. Сьогодні агропромислового виробництва потрібні нові керівники та фахівці, які досконало володіють організацією і технологією виробництва, здатні працювати не тільки на державних підприємствах і в кооперативах, а й консультантами орендних колективів, фермерських господарств, очолювати або працювати в їх складі, глибоко аналізувати і прогнозувати результати господарської діяльності. Найважливішим завданням стала: підготовка робітничих кадрів, які повинні не тільки володіти новою технікою, але і прогресивними технологіями, питаннями економіки, організації праці [6].

Необхідність росту рівня підготовки фахівців аграрного сектора, вимагає постійного вдосконалення структури і функцій як вищих так і професійно-технічних навчальних закладів. Агропромисловий комплекс сьогодні визначається характером і рівнем соціального і науково-технічного прогресу [4, с. 7-8]. Широке використання інформаційних систем в агропромисловому комплексі запроваджено в системах: моніторингу стану агроресурсів та прогнозування врожайності сільськогосподарських культур; забезпечення контролю якості сільськогосподарської продукції; оперативного управління та оптимізації продукційних процесів; інформаційно-довідкових системах; аналітичних та моделюючих системах відстеження розвитку надзвичайних ситуацій та їх впливу на виробництво та якість сільськогосподарської продукції, та інших спеціалізованих інформаційних системах різноманітної спрямованості та рівня деталізації, засобів математичного моделювання, кореляційно-регресійного моделювання, імітаційного моделювання, створення оптимізаційних моделей.

Впровадження нових наукових досягнень у техніці та біотехнології, розвиток ринкових відносин вимагають постійного поповнення інформацією в навчальному процесі. Звідси випливають і вимоги до постійного вдосконалення сільськогосподарських навчальних закладів, підвищенню динамічності їх розвитку, до готовності прийняти такі структурні та організаційні форми, які потрібні ринком і науково-технічним прогресом [4, с. 7-8]. Тобто нині якісне викладання дисциплін агрономічного напрямку не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають інформаційно-комунікаційні технології.

Аналіз попередніх досліджень. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі реформування сучасної системи освіти висвітлено у наукових працях В. Андрущенко, В. Безуглого, Н. Бібік, В. Биков, Л. Ващенко, Н. Воскресенська, В. Глушков, С. Гончаренко, Т. Десятов, А. Джуринський, Т. Дубової, Г. Єгоров, М. Жалдак, Ю. Жука, В. Зайчук, М. Згуровський, І. Зязюн, О. Калігаєвої, О. Качуровкої, В. Кремень, О. Локшина, В. Луговий, В. Мадзігон, Б. Малиновський, В. Міхалевич, Н. Морзе, С. Ніколаєнко, В. Олійник, О. Пехоти, Г. Сазоненко, І. Семещук, О. Смально, О. Співаковський, О. Сухомлинська, П. Таланчук, Т. Тихонова, М. Шкіль та інші.

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес присвячені напрацювання В. Арестенка, В. Бобрицької, Л. Брескіної, Р. Гуріна, Л. Карташової, О. Суховірського, О. Трохимової, Г. Шугайло, С. Яшанова та інших. Але проблему інформатизації аграрної освіти, яка дозволила б майбутньому магістру-аграрію вдосконалюватись у професійному плані, висвітлено недостатньо. Тому **мета** даної статті розкрити значення інформатизації освіти, зокрема, аграрної, як шлях до професійної діяльності

магістра-аграрія.

Виклад основного матеріалу. Процес інформатизації освіти пов'язаний з прийняттям Закону України «Про концепцію Національної програми інформатизації» (1998), постанови КМУ від 22.03.1999 р. № 431, якою були затверджені завдання Національної програми інформатизації України, наказів Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» (2000р.), «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» (20.10.2005 № 1497/2005), «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (№ 926/2010 від 29.09.2010), Закону України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» (9.01.07 № 537-V).

У перерахованій законодавчій базі відмічається, що ступінь розбудови інформаційного суспільства в Україні порівняно із світовими тенденціями є недостатнім і не відповідає потенціалу та можливостям України.

Серед основних стратегічних цілей розвитку інформаційного суспільства в Україні, зокрема, названі:

- прискорення розробки та впровадження новітніх конкурентоспроможних інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери суспільного життя;
- забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні всебічно розвиненої особистості;
- створення загальнодержавних інформаційних систем, насамперед у сферах охорони здоров'я, освіти, науки, культури, охорони довкілля.

Основними напрямками розвитку інформаційного суспільства в Україні визначено:

- надання кожній людині можливості для здобуття знань, умінь і навичок із використанням інформаційно-комунікаційних технологій під час навчання, виховання та професійної підготовки;
- створення умов для забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності усіх верств населення, створення системи мотивацій щодо впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій для формування широкого попиту на такі технології в усіх сферах життя суспільства [1, с. 23].

Нині ідеї інформатизації освіти втілені у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2020 роки (2012), де у числі ключових напрямів державної освітньої політики визначено розвиток наукової та інноваційної діяльності в освіті, підвищення якості освіти на інноваційній основі, інформатизація освіти, удосконалення бібліотечного та інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки.

Таким чином, інформатизація освіти визнана одним із пріоритетних державних завдань. Інформатизація системи освіти повинна бути невід'ємною складовою інформатизації України і здійснюватися згідно з єдиними державними нормативами, враховуючи при цьому особливості системи освіти [5].

«Інформатизація освіти» це упорядкована сукупність взаємопов'язаних організаційно-правових, соціально-економічних, навчально-методичних, науково-технічних, виробничих і управлінських процесів, спрямованих на задоволення інформаційних, обчислювальних і телекомунікаційних потреб, що пов'язані з можливостями методів і засобів інформаційних і комунікаційних технологій учасників навчально-виховного процесу, а також тих, хто цим процесом керує та його забезпечує [2].

Інформатизація, насамперед, аграрної освіти пов'язується з широким упровадженням у систему освіти методів і засобів інформаційно-комунікаційних технологій, створенням на цій основі комп'ютерно-орієнтованого інформаційно-комунікаційного середовища з електронними, науковими, освітніми та управлінськими ресурсами, з наданням можливостей суб'єктам освітнього процесу використовувати засоби і сервери цього середовища, здійснювати доступ до

його ресурсів при вирішенні різних завдань [7, с. 77-82].

Одночасно, інтеграція навчальних дисциплін є однією з дидактичних умов формування інформаційної компетентності у майбутнього магістра-аграрія, яка відіграє важливу роль у його майбутній професійній діяльності. Тому, з метою формування необхідних знань, умінь, навичок у майбутнього магістра-аграрія, більш ефективним було б об'єднання зусиль педагогів різних освітніх дисциплін напряму підготовки «Агрономія». Тобто, для фахівців сільськогосподарської галузі настав той час, коли знання вміння, навички агрономічних дисциплін формуються завдяки вмінню користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями та, не лише, в технологічному плані, ай в теоретичному – при побудові основ світобачення, стилю мислення, навичок спілкування тощо.

Глибина інтеграції може бути різною як з об'єктивних, так і з суб'єктивних причин. Для країн ЄС стало вже звичною нормою кожного року здійснювати загальний моніторинг доступу школярів та педагогів до мультимедійних технологій та визначати їх компетентності у цій сфері. Такі дослідження реалізуються в рамках міжнародних досліджень PISA та PIRLS, які здійснюють емпіричні вивчення та збирання необхідних даних на міжнародному рівні [7, с. 77-82].

Наприклад, Велика Британія вийшла на I місце в Європі по забезпеченню доступу викладачів до інформаційних і комунікаційних технологій, компетенції й мотивації їх до використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі. Частка таких викладачів складає 60,2 %. Також приділяється значна увага поширенню передового педагогічного досвіду. З цією метою розроблено систему «5Е» Беріть участь, Досліджуйте, Пояснюйте, Розробляйте, Оцінюйте (англ.: Engage, Explore, Explain, Elaborate, Evaluate), що репрезентує зразки передового педагогічного досвіду і містить опис критеріїв визначення якості навчання. Існує система загальнодоступних банків електронних засобів навчального призначення (ЕЗНП), як фінансованих державою, так і корпоративних.

Вимоги стандартів освіти (GCSE) в галузі, пов'язаній з інформаційними технологіями, досить високі. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для навчання розпочинається з молодшої школи. Систематичне вивчення предметів, подібних до інформатики, у різних закладах освіти розпочинається з 2-7 класу [3].

У Франції 2002 р. було прийнято Закон 142501, у якому Інтернет та інформаційно-комунікаційні технології оголошені першою життєвою необхідністю й основним засобом для побудови майбутнього нації. Відповідно сьогодні на 99 % території Франції є високошвидкісний доступ до Інтернету. Крім того, у Франції прийнято закон про головне завдання національної системи освіти – впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на всіх рівнях освітнього процесу – від дитячого садка до навчання дорослих. Реалізуються національні проекти: «Ноутбук для кожного студента», «Створення електронного контенту» та ін. У 2008 р. уряд Франції прийняв програму електронного навчання, що фінансується урядом, «100 % курсів у цифровій формі для 100 % учнів». Водночас держава гарантує доступ до цих ресурсів всьому населенню країни. Використовується переважно пропріетарне програмне забезпечення.

Проблеми інформатизації освіти розглядаються і в країнах Сходу: в Японії застосування інформаційно-комунікаційних технологій здійснюється на всіх етапах навчання. Учителі (у тому числі молодшої школи), які наймаються на роботу, мають скласти іспит із використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні. До 7 класу систематичне навчання інформатики в більшості шкіл не проводиться. Разом з тим практично всі діти до 10-річного віку набувають умінь і навичок користувача комп'ютера. Це досягається шляхом вивчення предметів, на яких дітей навчають, наприклад, придбати залізничний квиток, прочитати розклад потягів, написати і надіслати листа (електронного) тощо [3].

Дослідивши сучасні тенденції інформатизації освіти України та зарубіжжя, розкрито, що трансформація системи освіти загалом сприятиме позитивним перетворенням у всіх сферах діяльності.

Висновки. Таким чином, інформатизація аграрної освіти в сучасних умовах дозволить

підвищити якість підготовки майбутнього магістра-аграрія до професійної діяльності, що в свою чергу сприятиме стійкому соціально-економічному та науково-технічному розвитку нашої держави.

Література:

1. Сергієнко В.П., Малежик М.П., Сіткар Т.В. Комп'ютерні технології в тестуванні: навч. посіб. – Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2012. – 290 с.
2. Енциклопедія освіти / [Акад. пед. наук України; голов. ред. Василь Григорович Кремень]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Исследование England Harnessing Technology Schools Survey, 2008, Becta [Електронний ресурс] Режим доступу: schools.becta.org.uk/upload.../ht_schools_survey08_analysis.pdf
4. Наин А.Я., Кустов Л.М. Гуманизация непрерывного профессионального образования: вариант концепции, модели. – Челябинск: ЧГИФК, 1994. – 76 с.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf.
6. Правдюк В.М. Підготовка фахівців для сільського господарства в англійському коледжі / Правдюк В.М. / Сайт: disserCat – електронна бібліотека диссертаций. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dissercat.com/content>.
7. Процька С.М. Дослідження проблеми інформатизації освіти у теорії і практиці країн зарубіжжя / / Матеріали III щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції. Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки. – К. – 2013. – С. 77-82.

У статті обґрунтовано значення інформатизації освіти, зокрема, аграрної. Схарактеризовано сучасні тенденції інформатизації освіти України, проаналізовано зарубіжний досвід з проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання в освітньому процесі. Визначено, що інформатизація аграрної освіти передбачає запровадження інформаційно-комунікаційних технологій до майбутньої професійної діяльності. Виявлено фактори, що визначають вимоги щодо впровадження інформаційно-комунікаційних технологій до підготовки фахівців для сільськогосподарської галузі.

Ключові слова: магістр-аграрій, аграрна освіта, інформатизація освіти, інформаційно-комунікаційні технології, професійна діяльність.

В статье обосновано значение информатизации образования, в частности, аграрного. Охарактеризованы современные тенденции информатизации образования, проанализировано зарубежный опыт по проблеме использования информационно-коммуникационных технологий обучения в образовательном процессе. Определено, что информатизация аграрного образования предусматривает внедрение информационно-коммуникационных технологий в будущую профессиональную деятельность. Выявлены факторы, определяющие требования по внедрению информационно-коммуникационных технологий в подготовку специалистов для сельскохозяйственной отрасли.

Ключевые слова: магистр-аграрий, аграрное образование, информатизация образования, информационно-коммуникационные технологии, профессиональная деятельность.

In the transition to a market economy to the schools is the issue of training, can participate in production, competitive on the world market. Today agriculture production needs new managers and professionals who are fluent in the organization and production technology, capable of working not only at state enterprises and cooperatives, but also consultants lease collectives, farmers, lead or work in their composition, deeply analyze and predict the results of economic activities. The most important task was: training of the workforce, which should not only have the new technology, but also advanced technologies, issues of economy, labor.

Key words: Master-agrarian, agrarian education, informatization of education, of informatively-communication technologies, professional activity.